AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İKTİSAT ANABİLİM DALI

İKTİSAT TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

AKRAN DEĞERLENDİRME RAPORU

Değerlendirme Takımı:

- **Prof. Dr. Mehmet KARAGÜL** (Başkan)
- **Prof. Dr. Mert TOPÇU** (Üye)
- **Dr. Öğr. Üyesi Koray GÜRPINAR** (Üye)

Değerlendirme Dönemi: 2025-2026

0.1- PROGRAMA AİT BİLGİLER

İktisat Tezli Yüksek Lisans Programı, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı bünyesinde 1993 yılından itibaren lisansüstü eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir. Program; Enstitü Müdürü, Müdür Yardımcıları ve İktisat Anabilim Dalı Başkanı yönetim yapısı altında koordine edilmektedir. Programın öz değerlendirme süreçleri 2024 ve 2026 yıllarında hazırlanmış; 2023-2024 eğitim-öğretim yılından itibaren sınav akreditasyon uygulamalarıyla program çıktıları ile eğitim amaçlarının uyumu izlenmeye başlanmıştır.

1- ÖĞRENCİLER

1.1- Öğrenci Kabulleri: Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Programa öğrenci kabulleri ALES Eşit Ağırlık puan türü ve ilgili lisansüstü yönetmelik hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir. Son beş akademik yıl incelendiğinde programa kayıt yaptıran öğrenci sayılarının 15'ten 4-5 bandına gerilediği, kabul edilen öğrencilerin en düşük ALES puanlarının 67.80 düzeylerinden 55.02 - 55.66 aralığına kadar düştüğü görülmektedir. ALES taban puanlarındaki bu belirgin gerileme, öğrencilerin program yeterliliklerini öngörülen sürede edinebilme altyapısını olumsuz etkileyebilecek bir risk unsuru taşımaktadır. Bununla birlikte kabul süreçleri mevzuata uygun şekilde izlenmektedir.

Karar: Karşılıyor.

1.2- Bilimsel Hazırlık Programı: Bilimsel Hazırlık Programındaki her bir öğrenciye uygulanacak program ayrıntılı olarak belirlenmiş, yayımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Bilimsel hazırlık programı açılma ve uygulanma koşulları AKÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 14. maddesinde ayrıntılı biçimde tanımlanmış, ders alma kotaları (15-30 AKTS) ve azami süreler (en çok 2 yarıyıl) açıkça belirlenmiştir. Son beş yılda programa bilimsel hazırlık gerektiren öğrenci kabul edilmemiştir. Mevzuat ve kural seti eksiksizdir.

Karar: Karşılıyor.

1.3- Yatay ve Diğer Geçişler, Öğrenci Değişimi, Ortak Diploma ve Ders Sayma: Yatay geçiş, öğrenci değişimi, ortak diploma programları ile ders ve kredi sayımına ilişkin politikalar ayrıntılı tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Yatay geçiş, özel öğrenci kabulü ve ders muafiyet esasları YÖK Lisansüstü Yönetmeliği ve Senato kuralları çerçevesinde net olarak tanımlanmıştır. Programın 6 farklı ülkeden 14 üniversite ile ikili Erasmus anlaşması bulunmaktadır. Öğrencilere yönelik Erasmus bilgilendirme toplantıları yapılmaktadır. Buna karşılık, son beş yılda Erasmus ve Farabi programları kapsamında gelen veya giden lisansüstü öğrenci sayısının "0" olduğu, hareketliliğin fiilen işletilemediği görülmektedir.

Karar: Karşılamıyor.

1.4- Danışmanlık ve İzleme: Öğrencilerin ders ve kariyer planlamalarını yönlendirecek, gelişimlerini izleyecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Akademik danışmanlık ve tez danışmanlığı süreçleri yönetmelik gereğince tanımlıdır. Giriş yıllarına göre öğretim üyeleri başına düşen yüksek lisans ve doktora danışmanlık yükleri dengeli ve makul bir dağılım göstermektedir (çoğunlukla hoca başına 1-3 öğrenci). Ancak danışmanlıkların ağırlıklı olarak ders seçimi ve tez yazım süreçleriyle sınırlı kaldığı, öğrencilerin mezuniyet sonrası sektörel ve akademik kariyer yönelimlerini planlamaya dönük kurumsallaşmış bir kariyer danışmanlığı mekanizmasının kurulmadığı tespit edilmiştir.

Karar: Karşılıyor.

1.5- Başarı Değerlendirmesi: Öğrencilerin program kapsamındaki tüm etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Ölçme ve değerlendirme süreçleri AKÜ Lisansüstü Yönetmeliği uyarınca 100 tam puan üzerinden ara sınav, yarıyıl sonu sınavı, ödev ve projelerle çoklu ölçütlerle yürütülmektedir. Sınavların katkı oranları yarıyıl başında ilan edilmekte ve bağıl/mutlak değerlendirme kriterleri şeffaf bir biçimde işletilmektedir.

Karar: Karşılıyor.

1.6- Mezuniyet Koşulları: Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için gerekli tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Mezuniyet için en az 21 ulusal kredi ve 120 AKTS'nin tamamlanması, seminer dersinin başarılması ve tez savunma sınavında başarılı olunması koşulları net olarak tanımlanmıştır. Mezuniyet kararları Enstitü Yönetim Kurulu onayıyla kesinleşmektedir.

Karar: Karşılıyor.

2- PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

2.1- Program Eğitim Amaçlarının Tanımlanmış Olması: Mezunların gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini tanımlayan program eğitim amaçları belirlenmiş olmalıdır.

Program için 6 adet Program Eğitim Amacı (PEA1-PEA6) tanımlanmıştır. Bu amaçlar; kuramsal iktisadi altyapı, ekonometrik analiz becerisi, ulusal ve küresel ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ile kamu ve özel sektörde istihdam hedeflerini kapsamaktadır.

Karar: Karşılıyor.

2.2- Kurum Özgörevleriyle Tutarlılık: Program eğitim amaçları; kurumun, enstitünün ve anabilim dalının özgörevleriyle uyumlu olmalı ve web sayfasında yayımlanmalıdır.

PEA'ların Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve İktisat Anabilim Dalı misyon ve vizyon göstergeleri ile ilişkisi matris üzerinden kurulmuş (çoğunlukla 4 ve 5 düzeyinde yüksek uyum) ve tutarlılık ortaya konmuştur.

Karar: Karşılıyor.

2.3- Program Eğitim Amaçlarını Belirleme ve Güncelleme Yöntemi: Amaçlar, iç ve dış paydaşların gereksinimleri dikkate alınarak belirlenmeli ve uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Raporda eğitim amaçlarının kısıtlı bir iç paydaş (öğretim elemanları ve sınırlı öğrenci) katılımı ile belirlendiği açıkça belirtilmiştir. Valilik, Sanayi Odası ve sivil toplum temsilcilerinden oluşan 7 kişilik bir dış paydaş listesi bulunmasına rağmen, 2013 yılındaki müfredat değişikliğinden bu yana dış paydaşların PEA belirleme ve güncelleme toplantılarına sistematik ve periyodik olarak dahil edildiğine dair somut kanıt (tutanak, anket, rapor) sunulamamıştır.

Karar: Karşılamıyor.

2.4- Program Eğitim Amaçlarına Ulaşma: Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Mezunların işe yerleşme durumları, mezun takip sistemi verileri veya işveren geri bildirimleri aracılığıyla PEA'lara ne düzeyde ulaşıldığını periyodik olarak izleyen ve belgeleyen kurumsal bir ölçme-değerlendirme mekanizması henüz oluşturulmamıştır.

Karar: Karşılamıyor.

3- PROGRAM ÇIKTILARI

3.1- Program Çıktılarının Tanımlanması ve Amaçlarla Uyumu: Program çıktıları, mezuniyet aşamasındaki yeterlilikleri kapsamalı, TYYÇ ile uyumlu olmalı ve PEA'lar ile eşleştirilmelidir.

Program için 13 adet Program Çıktısı (PÇ1-PÇ13) tanımlanmış, bunların TYYÇ temel alan ve ulusal yeterlilikleri ile eşleştirmesi yapılmıştır. Ayrıca PEA-PÇ ilişki matrisi hazırlanmış ve çıktılar ile eğitim amaçları arasında yüksek düzeyde uyum sağlandığı gösterilmiştir.

Karar: Karşılıyor.

3.2- Program Çıktılarının Ölçme ve Değerlendirme Süreci: Çıktıların sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir süreç işletilmelidir.

2023-2024 eğitim-öğretim yılından itibaren sınav akreditasyon işlemleri başlatılmış olsa da, ders bazlı kazanım puanlarının program çıktısı düzeyinde ağırlıklandırılması, eşik değerlerin tanımlanması ve PÇ sağlama oranlarının dönemsel sayısal analizlerine ilişkin kapatılmış kanıt döngüleri yetersizdir.

Karar: Karşılamıyor.

3.3- Program Çıktılarına Ulaşma: Mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin çıktıları sağladıkları kanıtlanmalıdır.

Mezuniyet aşamasındaki öğrencilerin çıktılara ulaştığı varsayımı sadece yazılan tezlerin varlığı ve Ulusal Tez Merkezi'ne yüklenmesi ile ilişkilendirilmiştir. Rubrik temelli jüri değerlendirme formları, tez savunma çıktı matrisleri veya doğrudan öğrenme çıktılarını ölçen bütüncül bir kanıt seti raporlanmamıştır.

Karar: Karşılamıyor.

4- SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

4.1- Ölçme ve Değerlendirme Sonuçlarının İyileştirmede Kullanılması: Kurulan sistemlerden elde edilen sonuçların sürekli iyileştirmede kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

Üniversitenin Eğitim-Öğretim Yönergesi'nde öğrenci merkezli ölçme-değerlendirme tanımlanmış olmasına rağmen, öz değerlendirme raporunda açıkça ifade edildiği üzere "Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar ile programın gelişmeye açık tüm alanlarını kapsayan, sistematik biçimde toplanmış somut verilere ilişkin kanıtlar bulunmamaktadır". PUKÖ (Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al) çevriminin "Kontrol Et" ve "Önlem Al" basamakları işletilememektedir.

Karar: Karşılamıyor.

5- EĞİTİM PLANI

5.1- Müfredatın Yapısı ve Kredi Dağılımı: Eğitim planı zorunlu, seçmeli ve lisansüstü tez bileşenlerini dengeli şekilde içermelidir.

Program eğitim planı toplam 120 AKTS kredisinden oluşmaktadır (10 adet temel öğretim, 6 adet alan öğretim seçmeli ders havuzu, seminer, tez hazırlık ve tez çalışması). Alan ve araştırma dengesi gözetilmiştir. Ancak bazı ders tanıtım formlarında (örneğin IKT-705 Tez Hazırlık ve IKT-707/708 Tez Çalışması derslerinde) sosyal bilimler müfredatı yerine mühendislik/fen şablonlarından kalma "alet ve ekipmanların tanıtımı, iş güvenliği ve laboratuvar güvenliği" gibi uyumsuz ders içerik ve amaçlarının kopyalandığı tespit edilmiştir. Bu formların acilen programın doğasına göre düzeltilmesi gerekmektedir.

Karar: Karşılıyor.

5.2- Eğitim Yöntemleri ve Uygulama Deneyimi: Eğitim yöntemleri analitik düşünme, bağımsız araştırma ve bilimsel yazım becerilerini kazandıracak nitelikte olmalıdır.

Ekonometri, Uygulamalı Ekonometri ve İktisat Politikası gibi derslerde teorik bilginin yanı sıra paket program (EViews, Stata vb.) kullanımı ve ampirik modellemeye yer verilmektedir. Tez hazırlık ve seminer çalışmaları öğrencinin bağımsız araştırma yapma yetkinliğini desteklemektedir.

Karar: Karşılıyor.

5.3- Eğitim Planı Yönetim Sistemi: Eğitim planının uygulanmasını güvence altına alacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Eğitim planları, ders öğrenme çıktıları ve AKTS iş yükleri Bologna Bilgi Paketi ve Öğrenci Bilgi Sistemi (OBS) üzerinden şeffaf bir şekilde yönetilmekte ve güncellenmektedir.

Karar: Karşılıyor.

6- ÖĞRETİM KADROSU

6.1- Kadronun Sayıca Yeterliliği: Kadro, lisansüstü dersleri, tez yönetimini ve araştırmaları sürdürecek düzeyde yeterli olmalıdır.

İktisat Anabilim Dalı bünyesinde 5 Profesör, 2 Doçent ve 6 Doktor Öğretim Üyesi olmak üzere toplam 13 tam zamanlı öğretim üyesi bulunmaktadır. Öğretim üyesi sayısı lisansüstü ders yükleri ve tez danışmanlıkları için fazlasıyla yeterli büyüklüktedir.

Karar: Karşılıyor.

6.2- Öğretim Kadrosunun Nitelikleri: Kadro; bilimsel yayın, proje, danışmanlık ve mesleki deneyim açısından yetkin olmalıdır.

Öğretim üyelerinin özgeçmişleri incelendiğinde; özellikle uluslararası indeksli dergilerde (SSCI, ESCI, Scopus) yayın üretkenliğinin, kitap bölümlerinin ve atıf performanslarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Kadronun akademik niteliği ve alan uzmanlığı lisansüstü programın yürütülmesi için üst seviyededir.

Karar: Karşılıyor.

6.3- Atama ve Yükseltme Kriterleri: Akademik atama ve yükseltme ölçütleri belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Atama ve yükseltmeler, Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Yükseltilme ve Atanma Yönergesi hükümleri çerçevesinde objektif puanlama kriterlerine göre yürütülmektedir.

Karar: Karşılıyor.

6.4- Öğrencilerin Öğretime Desteği: Lisansüstü öğrencilerin burs veya araştırma görevliliği kapsamında eğitime destek süreçleri planlanmalıdır.

Öz değerlendirme raporunda lisansüstü öğrencilerin ders/laboratuvar asistanlığı veya ödev değerlendirme desteği gibi kurumsal süreçlere dahil edilmediği belirtilmiştir. Lisansüstü öğrencilerin akademik deneyim kazanması için asistanlık mekanizmalarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Karar: Karşılıyor.

7- ALTYAPI

7.1- Sınıflar, Laboratuvarlar ve Teçhizat: Mekânlar lisansüstü eğitime ve araştırmaya uygun atmosferi sağlamalıdır.

Lisansüstü dersler için İİBF bünyesindeki amfi ve derslikler ile Enformatik Bölümü Bilgisayar Laboratuvarı (80 m², 40 kapasite) kullanılmaktadır. Donanım ve projeksiyon altyapısı yeterlidir.

Karar: Karşılıyor.

7.2- Sosyal ve Kültürel Altyapı: Sosyal ve mesleki gelişimi destekleyen altyapı bulunmalıdır.

Kampüs genelindeki 55 öğrenci topluluğu ve 36 kulüp, sosyal ve kültürel etkinlik olanakları sunmaktadır.

Karar: Karşılıyor.

7.3- Bilişim Altyapısı ve Kütüphane: Araştırma için modern araçlar, veri tabanları ve kütüphane kaynakları yeterli olmalıdır.

Merkez Kütüphane bünyesinde zengin basılı koleksiyonun yanı sıra ScienceDirect, Scopus, Web of Science, JSTOR, Turnitin, iThenticate ve AYEUM gibi lisansüstü araştırmalarda kritik öneme sahip veri tabanlarına tam erişim sağlanmaktadır. Lisansüstü araştırma altyapısı güçlüdür.

Karar: Karşılıyor.

7.4- Güvenlik ve Engelsiz Erişim: İş sağlığı, güvenliği ve engelli erişimine ilişkin tedbirler alınmalıdır.

Kampüste ve dersliklerde engelli erişim altyapısı tamamlanmış olup üniversitenin YÖK Engelsiz Üniversite birincilik ödülü bulunmaktadır.

Karar: Karşılıyor.

8- KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1- Kurumsal Destek ve Bütçe: Üniversitenin idari desteği ve mali kaynakları program kalitesini sürdürecek düzeyde olmalıdır.

Sosyal Bilimler Enstitüsü ve İİBF genel bütçesi üzerinden temel altyapı ve cari harcamalar karşılanmaktadır. Ancak programa doğrudan tahsisli bir bütçe kalemi bulunmamaktadır.

Karar: Karşılıyor.

8.2- Araştırma ve Kadro Kaynakları: Kadronun bilimsel etkinliklerini destekleyecek bütçe olanakları sağlanmalıdır.

BAP Koordinasyon Birimi ve Teknopark olanakları bulunmakla birlikte, lisansüstü tez çalışmaları ve öğretim üyelerinin uluslararası kongre/yayın teşvik bütçelerinin sınırlı kaldığı görülmektedir.

Karar: Karşılıyor.

8.3- İdari ve Destek Personeli: Sekreterya ve teknik destek personeli yeterli olmalıdır.

Anabilim dalı sekreteryası ve enstitü idari personeli kurumsal desteği sağlamaktadır.

Karar: Karşılıyor.

9- ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

9.1- Karar Alma Mekanizmaları: Organizasyon yapısı ve karar alma süreçleri program hedeflerini desteklemelidir.

Anabilim Dalı Kurulu, Enstitü Kurulu ve Enstitü Yönetim Kurulu arasındaki yetki ve karar alma basamakları şeffaf ve tanımlıdır. Akademik ve idari kararlar ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir.

Karar: Karşılıyor.

10- PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

10.1- Disipline Özgü Alan Kriterleri: Programa özgü ölçütler tanımlanmış ve karşılanıyor olmalıdır.

İktisat Tezli Yüksek Lisans Programı için tanımlanmış alana özgü ek akreditasyon ölçütleri bulunmamaktadır.

Karar: Karşılamıyor.

GENEL DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Programın **güçlü yönleri**; alanında yetkin, kıdemli ve uluslararası yayın üretkenliği yüksek 13 kişilik güçlü öğretim üyesi kadrosu, Merkez Kütüphane'nin sağladığı kapsamlı elektronik veri tabanı olanakları ile program danışmanlık yüklerinin öğretim üyeleri arasında dengeli dağılımıdır.

Programın **gelişmeye açık yönleri ve öncelikli öneriler**:

1. **Dış Paydaş Katılımı:** Dış paydaşların eğitim amaçları ve müfredat gözden geçirme süreçlerine katılımı tutanak ve anketlerle sistematik hale getirilmelidir.
2. **Öğrenci Hareketliliği:** 14 ikili anlaşmaya rağmen son beş yılda sıfır olan lisansüstü Erasmus/Farabi hareketliliğini canlandıracak tanıtım ve hibe yönlendirmeleri yapılmalıdır.
3. **Ölçme, Değerlendirme ve Sürekli İyileştirme:** Program çıktılarının ve PEA'ların sağlanma düzeyini doğrudan ölçen göstergeler belirlenmeli; toplanan verilerin PUKÖ çevrimi kapsamında müfredat güncellemelerine yansıtıldığı belgelenmelidir.
4. **Ders Bilgi Paketleri:** Tez hazırlık ve tez çalışması ders tanıtım formlarında yer alan ve sosyal bilimler alanı ile bağdaşmayan hatalı şablon içerikleri (laboratuvar ve iş güvenliği ifadeleri) ivedilikle düzeltilmelidir.